

Secretariat officer positions in the *Compilation 'notitia dignitatum'*

(1) Secretariat officer positions in central and regional civil agencies

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Princeps #	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Cornicularius #	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Adiutor	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Commentariensis #	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Numerarii #	*		*	*		*	*						
Numerarii duo					*			*	*				
Tabularii duo												*	*
Numerarius										*	*		
Primiscrinus sive numerarius		*											
Numerarii et adiutores <i>eorum</i> => Table 3: arabia													
<i>The positions (#) are arranged according to the sequence in Cod.Theod.8.15.3 (364), 8.15.5 (365/73); the following positions are in alphabetical order.</i>													
Ab actis	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Adiutores	*	*											
A libellis			*	*		*				*			
A libellis sive regerendarius => Table 3: arabia													
Censuales		*											
Cura epistolarum	*	*					*	*					
Exceptores	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Nomenclatores		*											
Ordinarii => Table 3: arabia													
Primiscrinus					*								
Quaestor				*									
Regerendarius	*	*											
Scriniarii			*										
Singularii	*	*											
Singulares					*			*	*				
Subadiuvae	*	*			*	*		*	*				
Subadiuva												*	*
Apparitores ceteri				*									
Officiales ceteri			*			*	*						
Officiales reliqui								*					
Officium reliquum					*				*				
Cohortalini ceteri										*	*	*	
Cohortalini reliqui													*

1	praefectus praetorio per orientem, praefectus praetorio per illyricum	praefectus praetorio italiae, praefectus praetorio galliarum
2		praefectus urbis romae
3	proconsul asiae	
4	proconsul aethiopiae	
5		proconsul africae
6	comes orientis	
7	praefectus augustalis, vicarius asianae, vicarius ponticae, vicarius thraciarum	
8		vicarius urbis romae (<i>ceteri/reliqui</i>), vicarius africae, vicarius septem provinciarum, vicarius britanniarum
9		vicarius hispaniarum
10	consularis palaestinae	
11	praeses thebaidos	
12		corrector apuliae et calabriae,
13		consularis campaniae, praeses dalmatiae

comes et **praeses** isauriae = Table 3 col.27; dux et **praeses** arabiae => Table 3 cols.29+30;

dux et **praeses** mauritaniae caesariensis = Table 3 col.28

(2) Central and regional military agencies

	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
Princeps #	*		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Principes duo		*											
Cornicularius #									*				
Adiutor	*			*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Commentariensis #	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Numerarii #						*	*						*
Numerarii duo	*	*	*						*	*		*	
Numerarius				*	*						*		
Numerarii et adiutores <i>eorum</i>								*					
Primiscrinii <i>qui numerarii fiunt</i>		*	*										
<i>The positions (#) are arranged according to the sequence in Cod.Theod.8.15.3 (364), 8.15.5 (365/73); the following positions are in alphabetical order.</i>													
A libellis sive subscribendarius							*	*					
Exceptores	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Mensores	*												
Primiscrinii					*								
Regerendarius				*	*	*			*		*	*	*
Scriniarii	*	*	*										
Singulares									*	*	*	*	*
Subadiuva									*	*	*	*	*
Apparitores ceteri	*	*	*										
Apparitores reliqui				*	*	*							
Officiales ceteri							*	*		*			
Officiales reliqui									*	*	*	*	*

14	magister militum per orientem	
15	magister militum<2>	
16	magister militum<1>, magister militum per thracias, magister militum per illyricum	
17		magister peditum
18		magister equitum
19		magister equitum per gallias
20	comes aegypti	
21	(dux libyarum), dux thebaidos, dux palaestinae, dux phoenicis, dux syriae et euphratensis, dux osrhoenae, dux mesopotamiae, dux armeniae, dux scythiae, dux moesiae secundae, dux moesiae primae, dux daciae ripensis	
22		comes africae, comes tingitaniae, comes litoris saxon: per britann:, dux mauritaniae caes., dux tripolitanae (<i>numerarii</i>)
23		comes britanniarum
24		dux pannoniae secundae et saviae, dux valeriae ripensis, dux pannoniae primae et norici ripensis, dux sequanici, dux tractus armoricani et nervicani, dux belgicae secundae, dux mogotiacensis
25		dux raeliae primae et secundae,
26		dux britann:

comes et praeses isauriae = Table 3 col.27; **dux** et praeses arabiae => Table 3 cols.29+30;
dux et praeses mauritaniae caesariensis = Table 3 col.28

(3) Secretariat officer positions in regional combined or dual civil-military agencies

<i>Civil secretariat positions listed in Table 1</i>	27	29
Princeps	*	*
Cornicularius	*	*
Adiutor	*	*
Commentariensis	*	*
Numerarii	*	
Numerarii duo		
Tabularii duo		
Numerarius		
Primiscrinus sive numerarius		
Numerarii et adiutores <i>eorum</i>		*
Ab actis	*	
Adiutores		
A libellis	*	
A libellis sive regerendarius		*
Censuales		
Cura epistolarum		
Exceptores	*	*
Nomenclatores		
Ordinarii		*
Primiscrinus		
Quaestor		
Regerendarius		
Scriniarii		
Singularii		
Singulares		
Subadiuvae		
Subadiuva		
Apparitores ceteri		
Officiales ceteri	*	*
Officiales reliqui		
Officium reliquum		
Cohortalini ceteri		
Cohortalini reliqui		

<i>Military secretariat positions listed in Table 2</i>	28	30
Princeps	*	*
Principes duo		
Cornicularius	*	
Adiutor	*	*
Commentariensis	*	*
Numerarii		
Numerarii duo	*	
Numerarius		
Numerarii et adiutores <i>eorum</i>		*
Primiscrinii <i>qui numerarii fiunt</i>		
A libellis sive subscribendarius		*
Exceptores	*	*
Mensores		
Primiscrinus		
Regerendarius	*	
Scriniarii		
Singulares	*	
Subadiuva	*	
Apparitores ceteri		
Apparitores reliqui		
Officiales ceteri		*
Officiales reliqui	*	

27	<i>single secretariat</i> comes et praeses isauriae		x
28	<i>single secretariat</i> dux et praeses mauritaniae caesariensis =>		<i>same as Table 2 col.22:</i> comes africae, comes tingitaniae, comes litoris saxon., dux tripolitanae
29	<i>separate secretariats</i> dux et praeses arabiae (civil secretariat)		x
30	dux et praeses arabiae (military secretariat) =>		<i>same as Table 2 col.21:</i> (dux libyarum) dux thebaidos, dux palaestinae, dux phoenicis, dux syriae et euphratensis, dux osrhoenae, dux mesopotamiae, dux armeniae, dux scythiae, dux moesiae secundae, dux moesiae primae, dux daciae ripensis

(4) *Secretariat officer positions in court agencies*

magister officiorum (Cnd-or)	magister officiorum (Cnd-oc)
Adiutor	Adiutor
Subadiuvae adiutoris duo	Subadivae adiutoris
fabricarum tres	Subadiuvae fabricarum diversarum
barbariorum<*> tres	
orientis unus	
asianaes unus	
ponticae unus	
thraciarum et illyrici unus	
Curiosus cursus publici praesentis unus	Curiosus cursus publici in praesenti
Curiosi per omnes provincias	Curiosi omnium provinciarum
Interpretes diversarum gentium	Interpretes omnium gentium

<*> barbariorum for barbarorum (Cod.Iust.12.20.5 - subadiuvae in unoquoque scrinio fabricarum et barbarorum), cfr: (Cnd 63.14) illyricorum for illyricorum, etc

comes sacrarum largitionum (Cnd-or)	comes sacrarum largitionum (Cnd-oc)
Primicerius totius officii	Primicerius totius officii
Primicerius scrinii canonum	Primicerius scriniorum canonum
Primicerius scrinii tabulariorum	Primicerius scriniorum tabulariorum
Primicerius scrinii numerorum	Primicerius scriniorum numerorum
Primicerius scrinii aureae massae	Primicerius scriniorum auria massae
Primicerius scrinii auri ad responsum	Primicerius scrinii auri ad responsum
Primicerius scrinii vestiarii sacri	Primicerius scrinii vestiarii sacri
Primicerius scrinii argenti	Primicerius scrinii ab argento
Primicerius scrinii a miliarensis	Primicerius scrinii a miliarensibus
Primicerius scrinii a pecuniis et ceteri scriniarii suprascriptorum scriniorum	Primicerius scrinii a pecuniis et ceteri scriniarii
Secundocerus officii qui primicerius est exceptorum	Secundocerus officii qui primicerius est exceptorum
Tertiocerus officii qui tractat bastagas	Tertiocerus officii qui tractat bastagas
Quarto loco libellos tractat et ceteri palatini officii suprascripti	

comes rerum privatarum (Cnd-or)	comes rerum privatarum (Cnd-oc)
Primicerius totius officii	Primicerius totius officii
Primiscrinus beneficiorum	Primiscrinus beneficiorum
Primiscrinus canonum	Primiscrinus canonum
Primiscrinus securitatum	Primiscrinus securitatum
Primicerius scrinii largitionum privatarum et ceteri scriniarii suprascriptorum scriniorum	Primiscrinus largitionum privatarum scriniarii etiam reliqui suprascriptorum scriniorum
Secundocerus totius officii qui tractat chartas ipsius officii et ceteri palatini	Secundocerus totius officii qui tractat chartas officii ceteri etiam palatini

<i>Imperial attendants</i>	(Cnd-or)	(Cnd-oc)
Praepositus sacri cubiculi	<i>secretariat absent from Cnd</i>	<i>agency list absent from Cnd</i>
Primicerius sacri cubiculi	<i>agency list absent from Cnd</i>	<i>secretariat absent from Cnd</i>
Castrensium sacri palatii	Tabularius dominicus	Tabularii domini
	Tabularius dominarum augustarum	Tabularius domini aug:
	Adiutor	Adiutor
	Chartularius et scrinium ipsius	Cartularius et scrinium ipsius
	et ceteri palatini officii suprascripti	et ceteri palatini officiorum

<i>Imperial secretariat</i>	(Cnd-or)	(Cnd-oc)
Quaestor	Officium non habet sed adiutores de scriniis quos voluerit	Habet subaudientes adiutores memoriales de scriniis diversis
Primicerius notariorum	Officium autem non habet sed adiutorem de schola notariorum	Officium autem non habet sed adiutores
Magistri scriniorum memoriae, epistolarum, epistolarum graecarum libellorum,	Officium autem de ipsis nemo habet sed adiutores electos de scriniis	<no item>

(5) Chief of staff of central and regional civil and military secretariats (princeps officii)

	(Cnd-or)	(Cnd-oc)
princeps	praefectus praetorio per orientem praefectus praetorio per illyricum magister militum <1> magister militum per orientem magister militum per thracias magister militum per illyricum	praefectus praetorio italiae praefectus praetorio galliarum praefectus urbis romae magister peditum magister equitum
princeps unus	dux syriae et euphratensis	
principes duo	magister militum <2>	
princeps de eodem officio	proconsul asiae comes & praeses per isauriam dux arabiae <civil secretariat> consularis palaestinae praeses thebaidos	dux pannoniae secundae et saviae
princeps de eodem officio qui completa militia adorat protector	dux scythiae dux moesiae secundae dux moesiae primae dux daciae ripensis	
princeps de eodem corpore		dux valeriae ripensis dux pannoniae primae et norici rip.
princeps ex eodem officio		corrector apuliae et calabriae praeses dalmatiae
princeps ex eodem corpore		dux belgicae secundae
princeps de schola agentum in rebus ducenar: qui adorata clementia principali cum insignibus exit transactio biennio	proconsul achaiae vicarius ponticae	
princeps qui de schola agentum in rebus ducenar: adorata clementia principali cum insignibus exit	comes orientis praefectus augustalis vicarius asianae	
princeps de schola agentum in rebus ducenar: qui adorata clementia principali cum insignibus exit	comes per aegyptum	
princeps qui de schola agentum in rebus est princeps de schola agentum in rebus	vicarius thraciarum dux thebaidos dux palaestinae dux arabiae <military secretariat> dux phoenicis dux osrhoenae dux mesopotamiae dux armeniae	
princeps de scola agentum in rebus ducenarius		proconsul africae vicarius urbis romae vicarius africae
princeps de scola agentum in rebus ex ducenariis		vicarius hispaniarum vicarius septem provinciarum vicarius britanniarum
princeps ex officiis magistrorum militum praesentalium		magister equitum per gallias comes africae dux tripolitanae dux raetiae primae et secundae dux sequanici dux tractus armoricani et nervicani dux britannia/orum dux mogontiacensis
princeps ex officio magistri militum praesentalium		comes litoris saxonici comes britanniarum dux & praeses mauritaniae caesar.
princeps ex officio magistr. militum praesentalium		comes tingitaniae
princeps de officio praefecti praetorio italiae		consularis campaniae

(6) Order of listing of officer positions in central and regional civil secretariats

praefectus praetorio orientis, pp.italiae, pp.galliarum	pp.illyrici	praefectus urbis romae
Princeps	=>	=>
Cornicularius	=>	=>
Adiutor	=>	=>
Commentariensis	=>	=>
Ab actis	=>	=>
Numerarii	Numerarii quattuor	Primiscrinii sive numerarius
Subadiuvae	Subadiuva	Subadiuvae
Cura epistolarum	=>	=>
Regerendarius	=>	=>
Exceptores	=>	=>
Adiutores	=>	=>
×	×	Censuales
×	×	Nomenclatores
Singularii	=>	=>

proconsul asiae	p. achaeae	p. africae
Princeps de eodem officio	Princeps de schola agentum in rebus	Princeps de schola agentum in rebus
Cornicularius	=>	=>
Adiutor	Commentariensis	Numerarii duo
Commentariensis	Quaestor	Primiscrinii
Ab actis	Adiutor	Commentariensis
Numerarii	Ab actis	Adiutor
Scriniarii	Numerarii	Ab actis
A libellis	=>	Subadiuvae
Exceptores	=>	=>
×	×	Singulares
ceteri officiales	ceteri apparitores	reliquum officium

comes orientis	praefectus augustalis	vicarius asianae , v.ponticae, v.thraciarum
Princeps de schola agentum in rebus	=>	=>
Cornicularius	=>	=>
Commentariensis	Adiutor	Commentariensis
Adiutor	Commentariensis	Adiutor
Ab actis	=>	=>
Numerarii	=>	=>
A libellis	Cura epistolarum	=>
Subadiuvae	×	×
Exceptores	=>	=>
ceteri officiales	=>	=>

vicarius urbis romae	vicarius africae, v.septem prov., v.britanniarum	vicarius hispaniarum
Princeps de schola agentum in rebus	=>	=>
Cornicularius	=>	=>
Numerarii duo	=>	=>
Commentariensis	=>	=>
Adiutor	∨	∨
Ab actis	=>	=>
Cura epistolarum	=>	×
∧	Adiutor	=>
Subadiuvae	=>	=>
Exceptores	=>	=>
Singulares	=>	=>
ceteri / reliqui officiales	reliqui officiales	=>

consularis palaestinae	praeses thebaidos	comes & praeses isauriae	praeses arabiae
Princeps de eodem officio	=>	=>	=>
Cornicularius	=>	=>	=>
×	×	×	Ordinarii
Commentariensis	=>	=>	=>
Adiutor	=>	Numerarii	Numerarii et adiutores
Numerarius	=>	Adiutor	Adiutor
Ab actis	=>	=>	×
A libellis	×	A libellis	A libellis sive regerendarius
Exceptores	=>	=>	=>
ceteri cohortalini	ceteri cohortalini	ceteri officiales	ceteri officiales

consularis campaniae	corrector apuliae & calabriae	praeses dalmatiae
Princeps de officio praef.praet.italiae	Princeps de eodem officio	Princeps de eodem officio
Cornicularius	=>	=>
Tabularii duo pro Numerariis	Tabularii duo	Tabularii duo
Adiutor	Commentariensis	Commentariensis
Commentariensis	Adiutor	Adiutor
Ab actis	=>	=>
Subadiuva	=>	=>
Exceptores	=>	=>
reliqui cohortalini	ceteri cohortalini	reliqui cohortalini

(7) Order of listing of officer positions in central and regional military secretariats

magister militum per orientem	mm.praes. <2>	mm.praes. <1>, mm.per thracias, mm.per illyricum
Princeps	Principes duo	Princeps
Numerarii duo	=>	=>
Commentariensis	=>	=>
Adiutor	×	×
×	Primiscrinii qui numerarii fiunt	Primiscrinii qui numerarii fiunt
Scriniarii	=>	=>
Mensores	×	×
Exceptores	=>	=>
ceteri apparitores	=>	=>

m.peditum	m.equitum	m.equitum per gallias
Princeps	=>	Princeps ex offic. mag.mil.
Numerarius	=>	Commentariensis
×	Primiscrinii	×
Commentariensis	Commentariensis	Numerarii
Adiutor	=>	=>
Regerendarius	=>	=>
Exceptores	=>	=>
reliqui apparitores	=>	=>

comes aegypti	dux thebaidos
Princeps de schola agentum in rebus	=>
Numerarii	Numerarii et adiutores eorum
Commentariensis	Adiutor
Adiutor	Commentariensis
A libellis sive subscribendarius	=>
Exceptores	=>
ceteri officiales	=>

dux palaestinae, d.arabiae, d.phoenicis, d.osrhoenae, d.mesopotamiae, d.armeniae,	dux syriae et euphratensis	dux scythiae, d.moesiae II, d.moesiae I, d.daciae ripensis
Princeps de schola agentum in rebus	Princeps unus	Princeps de eodem officio
Numerarii et adiutores eorum	=>	=>
Commentariensis	=>	=>
Adiutor	=>	=>
A libellis sive subscribendarius	=>	=>
Exceptores	=>	=>
ceteri officiales	=>	=>

(The same sequence exists in the fragmentary list *Cnd.54.14-19* (dux libyrum): *Numerarios [...] officiales.*)

comes africae	comes tingitaniae	comes lit. sax:per brit., dux maurit. caes., dux tripolitanae (numerarii)
Princeps ex offic. mag.mil.	=>	=>
Cornicularius	Commentariensis ex offic. mag.mil.	Numerarii duo ex offic. mag.mil.
Adiutor	Numerarii duo ex offic. mag.mil.	Commentariensis ex offic. mag.mil.
Commentariensis ex offic. mag.mil.	Cornicularius	=>
Numerarii duo ex offic. mag.mil.	Adiutor	=>
Subadiuva	=>	=>
Regerendarius	=>	=>
Exceptores	=>	=>
Singulares	=>	=>
reliqui officiales	=>	=>

comes britann:	dux rhaetiae I&II	dux britann:
Princeps ex offic. mag.mil.	=>	=>
Commentariensis ex offic. mag.mil.	Numerarii duo ex offic. mag.mil.	Commentariensis ex offic. mag.mil.
Numerarii duo ex offic. mag.mil.	Commentariensis ex offic. mag.mil.	Numerarii ex offic. mag.mil.
Adiutor	=>	=>
Subadiuva	=>	=>
×	Regerendarius	=>
Exceptores	=>	=>
Singulares	=>	=>
ceteri / reliqui officiales	reliqui officiales	=>

dux tract.armoric. & nervic., dux sequanici, dux mogontiacensis	dux valeriae rip., dux pannoniae I & norici rip., dux belgicae II	dux pannoniae II & saviae
Princeps ex offic. mag.mil.	Princeps de eodem corpore	Princeps de eodem officio
Numerarius ex offic. mag.mil.	Numerarius	=>
Commentariensis ex offic. mag.mil.	Commentariensis	Adiutor
Adiutor	=>	Commentariensis
Subadiuva	=>	=>
Regerendarius	=>	=>
Exceptores	=>	=>
Singulares	=>	=>
reliqui officiales	=>	=>